

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 16 d'october 2020: allas 20.15 – 22.30
Liug: Center da sport e cultura

Presidi: Mario Flepp

Actuar: Paul Duff

Presents:

a) Cussegl	Armin Berther
Adrian Deflorin
Rita Huonder-Tenner
Christian Loretz
Helga Probst-Linder	Stefan Columberg
Anna Maria Genelin
Admir Jasarevic
Giusep Lozza
b) Suprastonza	Robert Cajacob
Victor Flepp
Jris Lombris	Clemens Berther
Wendelin Jacomet
c) Perstgisas
Cussegl	Christoph Berger
Armin Manetsch
Livio Zanetti	Edgar Durschei
Martino Sabbadini
d) Canzlist
communal	Andri Hendry	
e) Forester Regiun Surselva Renaldo Lutz
Forester communal Simon Cathomen		
f) Hosps:	14	

Plaid d'avertura entras il president

Center Fontauna

Cun in clar gie han las votantas ed ils votants da Mustér dau suatientscha per l'emprema etappa dil project Center Fontauna. In aschi clar resultat cun 65% gie e 35% na ha strusch enzatgi spitgau. Suenter 40 onns ei ina tala innovaziun, amplificaziun ed engrondiment cumplexsiv pli che giustificadus. Il Center Fontauna sco era il contuorn semuossan silsuenter en in niev vestgiu e vegnan a far ina fetg biala pareta. Per la gronda lavur prestada s'auda ei da far in grond engraziament alla cumissiun da baghegiar sco era a tuts quels ch'ei segidai da metter entuorn quei project. Al biro d'architectura eis ei gartegiau d'utilisar il spazi existent cun las sligiazions per optimar ils process da lavur el center sco eran entuorn quel. Las vias da serender naven d'igl intern dil baghetg tier ils plazzals da sport egl extern sco era tier la sala Fontauna ein sligidas sin fetg buna moda e maniera.

Buca il pli davos, s'auda era d'engraziar allas votantas e votants da nossa vischnaunca pil sustegn da quei impurtont project. Sper las grondas investiziuns ch'ei vegnidas fatgas ils davos onns cun il Catrina Ressor ed el territori da skis, ei quei in ulteriur pass en la dretga direziun. Las pernottaziuns dil zercladur e fenadur muossan ora quei clar e bein. Il coronavirus ha segir giu cheu in cert effect. Tuttina ein quellas cefras da pernottaziuns fetg empermettentas.

Elecziuns

Ils 27 da settember 2020 han era elecziuns communalas giu liug. Plascheivlamein havein saviu occupar tut ils posts vacants.

Ina cordiala gratulaziun lessel far cheu;

- al niev eligi president communal **Renè Epp**
- al niev eligi gerau **Paul Flurin Schmidt**
- a tuttas e tuts niev eligi sco era reeligi **en suprastanza el cussegl da vischnaunca, el cussegl da scola ed ella cumissiun da gestiun.**

Jeu giavischel a vus in bien maun en vos uffecis.

Pil cussegl da vischnaunca ha ei dau ina vera elecziun cun 19 candidats per 15 posts, pil cussegl da scola han 6 persunas candidau per 4 posts.

Engraziar lessel a tut quels ch'ei stai a disposiziun. Per tut quels ch'ei dai speras giu sperel ch'ei laschien buca prender la curascha e stettien in'otra gada puspei a disposiziun.

In grond engraziament s'auda da far alla concusseglia Rita Huonder-Tenner che ha presidiau la cumissiun preparatoria per las elecziuns, ch'igl ei buca stau sempel da rabbitschar ensemen avunda glied che stat a disposiziun per ils posts vacants hai sez saviu seperschuader.

Scargada dallas alps

In bi usit igl atun ei mintgamai la scargada dallas alps. Puspei inagada han ils purs dau gronda breigia d'ornar las vaccas cun bials tschupials e menar ellas atras il vitg. Il mussament che quei vegn apprezziau da biars indigens denton era da jasters muossa la massa glied che persequitescha onn per onn las scargadas. A tut ils purs in cordial engraziament persunter, lein sperar che quei usit stetti aunc ditg aschia.

Mortoris

A caschun dalla seduta dil cussegl dils 21 d'uost haiel tralasciau da menziunar ils mortoris e las naschientschas. Sin quella via lessel jeu seperstgisar en tutta fuorma per quei sbagli. Dapi la seduta dils 5 da zercladur dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d'uffeci 2017/2020 han ils suandonts vischins bandunau il terrester.

- Heinrich Berther-Giossi, naschius ils 17 da fevrer 1955, morts ils 10 da fenadur 2020
- Rosa Simonet-Flepp, naschida ils 27 da november 1926, morta ils 31 d'uost 2020
- Rita Columberg-Gadola, naschida ils 4 da november 1941, morta ils 15 da settember 2020
- Christina Maissen-Durschei, naschida ils 25 da fenadur 1918, morta ils 29 da settember 2020
- Martin Casanova-Jacomet, naschius ils 2 d'avrel 1933, morts ils 3 d'october 2020

Naschientschas

Dapi la seduta dils 5 da zercladur dil cussegl da vischnaunca ha ei dau 9 naschientschas.

- Jana Flepp, naschida ils 15 da zercladur 2020, feglia da Tamara Levy e Livio Flepp
- Freja Paulina Berger, naschida ils 26 da zercladur 2020 feglia da Maria Flodén e Sergio Berger
- Amanda Deplazes, naschida ils 22 da fenadur 2020 feglia da Sabrina e Marc Deplazes
- Roc Flury, naschius ils 31 da fenadur 2020 fegl da Carla e Martin Flury
- Ariano Giuseppe Laratta, naschius ils 31 da fenadur 2020 fegl da Flavia Schnoz e Fabio Salvatore Laratta
- Lio Huonder, naschius ils 2 d'uost 2020 fegl da Sarah e Remo Huonder
- Lino Christian Böttcher, naschius ils 16 da settember 2020, fegl dad Andrea e Matthias Böttcher
- Noa Muscas, naschius ils 4 d'october 2020, fegl da Sonja e Sandro Muscas
- Jalina Schmed, naschida ils 5 d'october 2020, feglia da Nadja e Tino Schmed

Tractandas:

1. Protocol nr. 28-2017/2020
2. Senda Cuolm da Vi – Stgeinas (Val Segnas) Project e credit (messadi nr. 49-2017/2020)
3. Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi: Project e credit (messadi nr. 50-2017/2020)
4. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschenta)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol no. 29
Seduta dils 16 d'october 2020

1. Protocol

Protocol nr. 28-2017/2020

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau ina pintga midada ch'ei nudada cun color blaua.

Il protocol vegn approbaus senza midadas e cuntervuschs.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

2. Senda Cuolm da Vi – Stgeinas (Val Segnas): Project e credit (messadi nr. 49-2017/2020)

President communal Robert Cajacob:

Ei setracta cheu dalla colligiaziun dil Cuolm da Vi sur Stgeinas a Caischavedra. Tier la senda existenta ei vegniu fatg opposiziun perquei ch'ella va atras territori da schurmetg. La via nova mass encunter Val Segnas ed atras la spunda. Nus dumandain in credit brut da frs. 299'400.-- e sperein da survegnir dil cantun ina contribuziun silmeins per la signaletica. La via ei pil turissem impurtonta e giavischada.

Cussegl:

Igl ei d'entrar e tractar la fatschenta. Igl ei semussau ils davos meins tgei motor ch'il Resort Catrina ei per il turissem. Ina colligiaziun ei gia ord quei motiv giavischada ed impurtonta.

Debatta en detagl:

Cussegl:

Existan ulteriuras damondas per vias da colligiaziun en connex cun las pendicularas? Dat ei contribuziuns d'ordlunder per l'investiziun aschia ch'il credit vegness redimensiunaus?

Las turas da bike ein indicadas sin cartas. Vegnan aunc autras el «masterplan»?

President communal Robert Cajacob:

Il Cuolm da Vi ei in liug turistic e la via ei el senn dil turissem. Pil mument ein neginas autras vias en damonda. Ei vegn denton el futur damondas per rutas da bike. Quei succeda en connex cun projects da San Gottardo. Sco vischnaunca turistica stuein nus investir el sectur turistic. Per contribuziuns savein dumandar cura ch'il project ei lubius e decidius. Pil mument savein nus buca co ei vesa ora cun ina risposta dil cantun. Autras vias da bike ein buca sil plan. Igl ei pusseivel che las pendicularas realiseschan talas. Il manteniment digl existent cuosta avunda.

Cussegl:

El messadi ei buca clar schebein la via existenta stoppi vegnir renaturalisada schebein quei ei in'obligaziun. En general vegn ei a dar vias scumandadas per bikes ed autras scumandadas per pedunz?

Sch'il cantun ha buca dau glisch verda al project, daco ei quel allura tiel cussegl per decider?

Vegn ei a dar cuosts supplementars per renaturalisar il trutg existent?

President communal Robert Cajacob:

Il trutg existent vegn a renaturalisar da sez. Nus stuein all'entschatta da quel signalisar ch'el segi buca passabels e buca in trutg official. In scamond per pedunz ni bikes ei buca pusseivels. Ei vegn a dar plirs trutgs per velos sin quella ruta dils quals ils pedunz fan buca diever.

Cuosts supplementars per la renaturalisaziun dil trutg vegn ei buca a dar.

Nus mein da quei anora ch'il project vegni lubius dall'istanza cantunala. La segirtad ei per quei 99%.

Cussegl:

Ils cuosts offeri per las lavurs vid la senda ein valeivels con ditg?

Co van las pendicularas vinavon cun projects sil Cuolm da Vi?

President communal Robert Cajacob:

Las offertas vegnan a valer era per igl onn vegnent.

Igl ei grev da dir tgei che va sil Cuolm da Vi. Pil mument ei previu in stop d'investar perquei ch'igl investur ha buca saviu far tut quei ch'el planisava e giavischava. Cu el secunvegn cun las instanzas e lubientschas ein avon maun vegn el a realisar enzatgei.

Decisiun:

Il cussegl decida cun 10 gie, senza cuntervuschs ed abstenziuns da

- 1. d'approbar il project per la construcziun dalla senda naven da Cuolm da Vi a Steginas***
- 2. conceder per quei project in credit da frs. 299'400.--***
- 3. suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla constituiun communal al referendum facultativ.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

3. Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi: Project e credit (messadi nr. 49-2017/2020)

Gerau Clemens Berther:

Ei setracta cheu dil pli grond project ch'il cantun ha giu inagada en connex cugl uaul ed ei va per la segirtad en vischnaunca. Il project ei en elavuraziun da planisar dapi 15 onns. Sut igl uaul da protecziun ein baghetgs dalla vischnaunca en ina valeta da 2 milliardas francs. Quei dat ei da proteger e cunzun ils avdonts. Ils hosps vulan la comunicaziun dallas mesiras da segirtad. Cul project sa tut vegnir documentau. Il messadi cuntegn era las informaziuns necessarias. Per la vischnaunca vegn la finanziaziun reglada e sliada e nus savein tgirar igl uaul da protecziun. L'avertura sligia ina gronda part numnadamein 42% dil manteniment. Oz ei la tgira pusseviva sulet sin moda minimala. L'avertura ei impurtonta pil forestalessar, economia, reducziun da canera entras untgida dils habitadis. La sinergia cun la meglieraziun vegn nezegiada ed ei dat buca cuosts da perimeter per possessurs da terren cunfinont. Ina via meina atras la Val Cuoz tochen Peisel. La sanaziun dallas duas punts sin quei tschancun custass senza il project 2,5 milliuns francs per la vischnaunca. El project ei la via calculada cun 3,9 milliuns francs e per la vischnaunca 20% da quella summa.

La situaziun dallas auas ei sclarida entras duas expertisas dils inschigniers Bonorand e Böhm. Böhm vala sco la pli gronda capaciad en quels graus. Per far tut pusseivel ha era igl Uffeci per la natura ed igl ambient cantunal giudicau la caussa. Igl ei fatg tut pusseivel d'untgir fontaunas e tschaffadas e cheutras minimar il risico. Duess ei dar problems stat la vischnaunca buna persunter. La suprastanza communal ei sin fundament dallas expertisas perschuada dil project. Tier in «na» resta la problematica da contonscher las destinaziuns egl uaul. Il manteniment digl existent vegn engraviaus ed il sustegn che nus vein el project ei buca avon maun per autras variantas. La tendenza dil parlament cantunal ei plitost da reducir las contribuziuns per tals projects e spargnar taglia dil cantun. Lein tschaffar quell'unica schanza.

Discussiun:

Cussegl:

L'orientaziun publica dall'jamna vargada ha demussau l'impurtonza da cultivar, schurmegiar e segirar igl uaul da schurmetg. Il project presentaus ei optimaus sin cuosts, contonschibladad e sminuescha il disturbi els vitgs. In meglier project optimaus els cuosts survegnin nus buca pli. Renviar quei project munta dapli cuosts per la vischnaunca ed in impediment pil forester da planisar sias lavurs egl uaul. La decisiun dalla sanaziun dil Center Fontauna ei ina decisiun en favur dils vegnent-suenter. Medem eis ei cul project dalla via d'uaul. Cul project finius en 20 onns survegnin nus in uaul da protecziun contonschibels per la tgira, cun paucas influenzas negativas sin natira e canera, cun sminuaziun dils cuosts da tgira. In'otra varianta munta buca ina migliur economica. Per ina varianta sminuida survegnin nus pli paucas subvenziuns ed ils cuost per la vischnaunca restan ils medems sco per il project sin meisa.

Quei votum less jeu sustener. Igl uaul ei impurtonts e sto vegnir mantenius. Da medema impurtonza ein denton las auas. Tgei fagein nus sch'ei dat disgrazias e l'aua vegn donnegiada, nua mein nus per reservas? La Val Clavaniev ha tonta aua. Vein nus in plan b sch'ei dat el territori da skis ina disgrazia? La populaziun valetescha l'impurtonza dall'aua ton sco quella digl uaul da schurmetg.

Gerau Clemens Berther:

Sch'ei dat a Caischavedra ina havaria ei avon maun la carta da catastrofa ch'indichescha mesiras ed igl areal da donn. Las auas dalla Val Clavaniev ein buca in problem. Ellas ein era da pintga dimensiun. Lein nus metter en damonda las expertisas da specialists? Igl ei fatg pliras emprovas e la suprastonza fida als resultats da quellas. Problems vegnan en in cass sliyai dalla vischnaunca e buca dalla corporaziun.

Cussegl:

Ins metta buca en damonda la lavur fatga pil project. La populaziun discuora la problematica denter aua ed uaul. Quei savess dar in crap da scarpetsch per la decisiun. Mussar ora in plan b fuss d'avantatg.

Gerau Clemens Berther:

Denter pliras variantas dil project ei la decisiun prida per quel che nus presentein oz. Duront il baghegiar vegn ei survegliau e controllau las consequenzas dallas lavurs. Ei vegn fatg tut il pusseivel per la protecziun digl ambient.

Cussegliaer Adrian Deflorin:

Igl ei in project da gronda dimensiun. Ei setracta cheu da 24 milliuns francs investiziuns, 4 milliuns francs per la vischnaunca, 25 onns temps da baghegiar. Las summas fan empau tema. Vegnan quellas eventual aunc pli grondas? Cun augmentar il deivet dalla vischnaunca ei il prighel da vegnir sut la curatella dil cantun. Els davos treis cussegls havein nus concediu credits da frs. 300'000.--, da frs. 430'000.— e da 8,7 milliuns francs. Sin spetga ein investiziuns ella serenera, casa da scola, vias turisticas e communalas en summas dad ulteriurs milliuns francs. Il plan da finanzas muossa ora sigl onn 2024/2025 in deficit da frs. 200'000.--. Savein nus sin fundament da talas cefras selubir d'augmentar ils deficits annuals dalla vischnaunca per frs. 160'000.—duront ils proxims 25 onns? Lein buca metter alla nova suprastonza in «iev marsch» egl igniv e restrenscher els egl agir finanziel per evitar la curatella. Jeu fetgel la proposta;

da spustar il project Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi sin primavera proxima (cussegl avrel 2021) e dar alla nova suprastonza la pusseivladad da sefatschentar cul project e sias consequenzas finanzialas.

Cussegl:

Suenter ina seriosa lavur e las bunas informaziuns gida ei buca da stuschar anavos la decisiun. La nova suprastonza sa buca far in'autra sliaziun. Igl Uffeci per la natira ed igl ambient ha acceptau il project cun adattaziuns. Ed ei resta ils 3 milliuns francs per la vischnaunca. Plinavon ei il risico calculabels per la Val Segnas e la Val Clavaniev. Igl ei d'entrar e tractar la fatschenta.

Quei votum ei da sustener. Ei porta tuttina nuot da stuschar anavos decisiuns da projects ch'ins sa buca midar.

Gerau Clemens Berther:

Il cussegl sa decider sur dallas finanzas el preventiv. Las etappas da baghegiar san esser dimensiunadas tenor la forza da finanzas dalla vischnaunca. Schar ruassar in onn las investiziuns ni far dublas en in onn sche las finanzas laian tier.

Decisiun:

Il cussegl renviescha cun 4 gie e 6 na

da spustar il project Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi sin primavera proxima (cussegl avrel 2021) e dar alla nova suprastonza la pusseivladad da sefatschentar cul project e sias consequenzas finanzialas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

Debatta da detagl:

Cussegl:

La protecziun dallas auas ei impurtonta e sto vegnir fatga duront baghegiar a moda maximala. Cun las mesiras da construcziun e la survegionza digl Uffeci ANU san ins far quei optimalmein. Ils uffecis communalis e la Corporaziun d'aua Spina da Vin han definiu las tschaffadas exactamein tenor indicaziun digl ANU. Las zonas da schurmetg ein definidas cun S1, S2, S3. La protecziun duront e sunter baghegiar ei ella zona S3 ed ei segirada per il segir provediment d'aua. La construcziun dalla via en quella zona ha treis puncts problematic.

1. La dimensiun dalla via sa haver in cert effect sin furniziun d'aua ellas tschaffadas. Las mesiras da protecziun ein fatgas da specialists dil fatg cun experientscha dad auters projects semeglientis. La furniziun d'aua ella Val Clavianev ei 5-10% dil total dallas fontaunas. Il provediment sa vegnir segiraus sch'ina ni l'otra fontauna dalla val vegn prida per in temps ord funcziun. La resca ei buca calculabla, denton che tuttas tschun fontaunas vegnan donnegiadadas ei era buca realistic. Las tschaffadas ein situadas sin pliras altezias aschia che la resca dil disturbi ei minimalis. Las vias dallas auas ein profundas e per part en surfatscha. Quellas suren san vegnir tschuffernadas e sch'ina ni l'otra tschaffada sto vegnir interrutta fa quei ora sil quantum total d'aua fetg pauc. Clavianev ei actualmein spisgentaus dallas fontaunas dalla Val Clavianev. Sin che la via d'uau vegn baghegiada sa la Corporaziun d'aua Spina da Vin preveder ina colligaziun cun autras tschaffadas.
2. Era sch'ei dat da furar anchers ei l'experientscha e tecnica da construcziun precauta e la survegionza digl ANU, ch'ei fetg critics, ei sil plaz. Ord atgna experientscha ei la construcziun d'ina via ch'ei sulet 2 meters sin la riva d'in lag pusseivla senza far donn all'aua. Talas vias ein baghegiadas en zonas semeglientas en plirs loghens.
3. Schabegia in accident cun consequenzas per l'aua cura che la via ei finida ella zona S3, ei il temps da reacziun da prender ord funcziun la fontauna liungs avunda. La resca ei calculabla e la via d'uau ei buca ton frequentada sco las vias normalas.

In uau en schliet stan caschuna era cuosts da manteniment. In bien uau ei impurtonts per las tschaffadas d'aua e garantescha la deflussiun e retenziun dall'aua e protegia aschia era in bien aquaduct. Exempels per segirtad en las zonas S2 ed S3 el cantun dat ei pliras. Igl aquaduct da Grünsch-Seewis vegn traversaus en zona S3 dalla via federala sur 1 km. Vias lateralas e da megliuraziun van aschizun atras la zona S2. A Valbella-Parpan ei la situaziun pli extrema cun habitadis e vias cun grond traffic che van atras las zonas S2 ed S3. Leu carreschan autos cun carburont e tissis en gronds camiuns. Encunter tals exempels ei nossa via d'uau exponida ad influenzas negativis minimalmein. Quels exempels muossan ch'ins sa mantener las auas ella Val Clavianev e schurmegiar quellas da rescas. Igl ei impurtont dad orientar la populaziun correctamein sur dalla resca da construcziun en consequenza per las auas.

Daco ei il cunfin dil perimeter vegnius fixaus egl ost dalla Val Sogn Placi e daco vegn buca gest integrav la situaziun da Runfoppa el project? Havess quei buca possibilitau ulteriuras variantas da colligaziun digl uau?

Il project preveda da traversar treis vals periclitadas dad auas grondas, bovas e lavinas. Co vegnan las puncts construidas e tgei experientschas portan quellas sliigiuziuns? Ei fuss nuot mender che da mintga primavera stuer restaurar ina ni l'otra punct.

La contribuziun dil cantun e confederaziun ei definida cun 78%, ei quella cefra garantida ni sa ei dar cheu midadas el futur.

Nus havein udiu alla sera d'informaziun che la raccolta da lenna succeda ensiviars en la via nova. Daco vein nus lu concediu el cussegl da vischnaunca dils 21 d'ust 2020 ina summa da frs. 275'000.— per la via Fontaunettas a Pardi sche quella vegn buca basignada el futur?

Gerau Clemens Berther:

La via da Runfoppa – Lumpegna ei en in bien stan. Quella ei construida denter 1980 e 1990 sco project Lauber en connex cun la muria digl uaul. Ina colligiaziun havess puspei giu la consequenza che la via mass atras habitadis, quei che havein vuliu evitar. La via nova vegn era dabien sper il forestalessen al puresser ed al turissem. Sch'il credit vegn concedius restan las contribuziuns dil cantun e confederaziun sco definidas.

Inschignier forestal regional Renaldo Lutz:

Igl uaul Runfoppa vala cun la via baghegiada ils onns 90 sco aviarts e satisfa als basegns. La via meina atras Faltscharidas vul dir che l'untgida dils vitgs ei cheu buca contonschida. La limita da tonnascha sin quella via ei definida cun 28 tonnas. La finamira per la via forestala ei da ligiar l'avertura vid ina reit da 40 tonnas, quei ch'ei buca dapertut pusseivel.

Forester Simon Cathomen:

Las punts vegnan baghegiadas cul sistem mirs da crappa e la punt cun lenna. Sco alternativa dess ei aunc il sistem da tunnel sco ella Val Sogn Placi. Pardi ei in impuront plaz per deponia da lenna. Cheu ha ei puspei dau donns dalla malaure. Cun la via nova evitass ins da sligiar tals donns mintg'onns.

Inschignier forestal regional Renaldo Lutz:

Il plaz da lenna a Pardi ei fetg impurtonts per deponer lenna sfurzada ord neiv, vent e baus. L'avertura tier quei plaz sto satisfacer al basegns. Il passadi sur la Val Magriel vegn savens stuppau e caschuna cheutras donns cunzun vid la via da funs engiuviars da vart dretga dalla Val Acletta. Ina correctura dil passadi entras la construcziun d'ina punt duei impedir tals donns el futur.

Cussegl:

Pertgei sto la via naven dalla via cantunala tochen Peisel haver ina cuvrada da catram? Dallas treis punts previdas savess ins spargnar la punt sisum cun menar la via autruisa. Co va la via ella sbuccada dalla via Crestas? Han ins giu contact cun las pendicularas pervia dalla pista che meina sur la Val Segnas a Sontga Catrina?

Gerau Clemens Berther:

La via dalla Val Cuoz – Peisel ha ina gronda pendenza e sto survegnir ina buna cuvrada dad asphalt ni betun. Quella less ins preveder da tener aviert duront igl unviern.

Signur Weber dallas pendicularas ei zun cuntents cun la direcziun dalla via nova che porta ina migliur alla pista?

Cussegl:

Daco eis ei buca previu da menar la via atras Peisel cun allontanar in clavau?

Tgei arguments dat ei per la critica che las plauncas vegnan tagliadas ed ein visiblas?

Ei la via existenta da Latis – Run integrada el project niev?

Vegn il manteniment da vias d'uaul era subvenziunaus?

Nus tractein igl uaul da vart seniastra dil Rein. Tgei investiziuns spetgan da vart dretga?

Forester communal Simon Cathomen:

La via Marietta – Latis – Run resta ina via da jeep sco via da basa per sugas cun ina ladezia da 2,10 – 2,30 metters.

Da vart dretga ei igl uaul sur Cavardiras uaul da schurmetg che nus stuein tener en bien stan. Quel ha buca prioritad da vegnir sanaus pertgei il prighel ei pigns. Leu vai per trer ora lenna che porta alla vischnaunca buca gronda rendita.

Gerau Clemens Berther:

Sche nus menein la via atras Peisel essan nus puspei el vitg e quei havein nus vuliu evitar ed ei fuss buca ina buna sligiazion.

La via d'uaul va en ina lingia e drova buca gronds carauns. Ins sa tener l'intervenziun a moda minimala. Plinavon ein parts vulnerablas spert puspei carschidas en e da sutsi strusch visiblas.

Il manteniment dallas vias d'uaul vegn buca subvenziunaus. Nus empruein da sligiar ils donns mintgamai en rama pli gronda.

Decisiun:

Il cussegl decida cun 7 gie, 2 na ed 1 abstenziun da;

- 1. approbar il project «Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi» per realisaziun;***
- 2. conceder in credit net da frs. 3'961'400.—per realisar il project «Avertura Val Segnas – Val Sogn Placi» (cun resalva dall'approbaziun e creditaziun dil project entras las instanzas cantunalas);***
- 3. suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 32 lit. d dalla constituziun communal alla votaziun all'urna.***

Cussegl:

Sin fundament da quella decisiun duei la suprastanza sestentar da surdar la via ella Val Cuoz – Peisel al cantun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

4. Uras da damondas (conform ad art. 44 dil reglament da fatschenta)

President communal Robert Cajacob:

Cusseglia Christian Loretz ha tschentau a scret las suandontas damondas:

Suenter il davos cussegl dils 21 d'uost han ins saviu leger ils 10-09-2020, che las lavurs da meglieraziun denter Disla e Madernal hagien stuiu vegni frenadas per immediat.

- Ord tgei motivs han las lavurs stuiu vegni frenadas, respectivamein per tgei motivs eis ei vegniu fatg recuors. Il project ei gie vegnius publicaus per baghegiar a moda normala che ins havess saviu far protesta duront la publicaziun?
- Vegnan las lavurs buca realisadas tenor project?
- Co va ei vinavon en caussa, cun tgei temps da retard ston ins quintar?
- Ha il stop da baghegiar influenza sin cuosts?
- Dat ei novitads partenent sanaziun dil Hotel Acla da Fontauna?

Rispostas:

- L'Uniun pil schurmetg dalla patria dil Grischun "Bündner Heimatschutz" ensemen cun Leo Tuor, Giusep Nay e Köbi Gantenbein han giu pretendiu ils 5 d'uost 2020 in stop da baghegiar.
- Ils 17 d'uost ha giu liug ina uatga el liug cun representants dil cantun, confederaziun, meglieraziun e vischnaunca. Tuts presents han confirmau ch'ei seigi vegniu exequiu tuttas lavurs tenor planisaziun. Sinaquei ha il departement cantunal snegau in stop da baghegiar.
- L'Uniun pil schurmetg dalla natira ha sin quei inoltrau in recuors tier la dertgira administrativa dil cantun. Ussa ha ei num spitgar sin la decisiun dalla dertgira.
- L'argumentaziun pil recuors ei: La via menziunada ei menada si el register federal per protecziun sco via historica da traffic che duei vegnir mantenida. Duront il temps da publicaziun era buca vegniu fatg recuors.
- Entochen che la, ev. las dertgiras han decidu en caussa sa ei ira onns. Igl ei da quintar che la caussa savess vegnir tratga entochen a Lausanne.
- Tut tenor decisiun dallas dertgiras sa quei haver consequenzas finanzialas. Denton stuein spitgar giu e mirar tgei che vegn en caussa.

El mument havein nus neginas novitads en quei cass. La caussa ei avon dertgira e vegn tractada cun temps e peda. Ils investurs sincereschon ch'els vulan realisar il project che ha gia custau ad els ina biala summa per la planisaziun.

Orientaziuns:

Gerau Clemens Berther:

La nova suprastanza communal ei seconstituada. La repartiziun dils departements semuossa sco suonda:

René Epp, president communal: Administraziun, finanzas ed economia.

Clemens Berther, gerau e vicepresidente communal: Forestalesser ed agricultura.

Wendelin Jacomet, gerau: Baghegiar ed infrastruttura.

Jris Lombris, gerau: Sanadad, scolaziun, cultura e sport.

Paul Flurin Schmidt, genau: Ambient e segirtad.

President communal Robert Cajacob:

L'epidemia da corona ei el mument zun aggressiva cun ina secunda unda d'infect. El supplichescha instantamein da suandar ils decrets dil cantun e confederaziun per evitar infecziuns dil virus.

President dil cussegl da vischnaunca Mario Flepp:

Paul Duff ha abdicau sco protocolist dil cussegl. Per la perioda che suonda stat Ursina Murer a disposiziun sco protocolista dil cussegl da vischnaunca.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

Fin dalla seduta allas 22.30.